

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2003 vp

Hallituksen esitys laiksi työttömyysturvalain 9 luvun 3 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 2003 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi työttömyysturvalain 9 luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 69/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Pasi Järvinen, työministeriö

- lakimies Olli Häkkinen, Kansaneläkelaitos
- lakimies Kalle Räisänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- asiamies Jyrki Hollmén, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- asiamies Mikko Räsänen, Palvelutyönantajat ry
- työmarkkina-asiamies Merja Berglund, Suomen Yrittäjät
- puheenjohtaja Lea Karjalainen, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia siten, että työmarkkinatukeen sovellettavaa tarveharkintaa lievennettäisiin puolison tulojen osalta. Muutos ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla vähennystä, joka tehdään puolison tuloista ennen tarveharkinnan suorittamista. Vähennyksen enimmäismäärä ko-

rotettaisiin 236 eurosta kuukaudessa 536 euroon kuukaudessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Työmarkkinatukeen on sisältynyt alusta alkaen tarveharkintaa eli tuen maksamisen edelly-

tyksenä on, että henkilö on taloudellisen tuen tarpeessa. Tarveharkinta ulottuu työttömyysturvalain 9 luvun 3 §:n mukaan työttömän omien tulojen lisäksi myös hänen puolisonsa tuloihin. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että mainittu tarveharkinta ei ole vaivatta sopusoinnussa perusoikeuksien yksilöllisen luonteen kanssa (PeVL 46/2002 vp). Valiokunnan mukaan perustuslain kanssa parhaiten sopusoinnussa on järjestely, jossa tarveharkinta kohdistuu vain työttömän omiin tuloihin. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on myös pitänyt tarpeellisenä, että edellytykset poistaa työmarkkinatuen saajan puolison tuloihin ulottuva tarveharkinta selvitetään (StVM 43/2002 vp).

Pääministeri Matti Vanhasen hallitusohjelman mukaan työmarkkinatuen tarveharkintaa puolison tulojen suhteen lievennetään. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta pitää hyvänä, että hallitus ehdottaa tarveharkinnan lieventämistä heti en-

simmäisen talousarvioesityksensä yhteydessä. Lisäksi on hyvä, että lievennys on euromääräisesti huomattava, jolloin sillä on todellista vaikutusta perheen käytettävissä olevien tulojen määrään. Esitys on perusteltu sosiaaliturvan kannustavuuden ja tuloloukkujen purkamisen näkökulmasta ja on omiaan alentamaan kynnystä työn vastaanottamiseen. Samoin esitys on perusteltu perhepoliittisesti, jottei järjestelmä kannusta puolisoita toimeentulosityistä esimerkiksi keinokeinoisiin asumisjärjestelyihin, jotka puolestaan ovat omiaan aiheuttamaan lisäkustannuksia muiden etuusjärjestelmien piirissä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Valto Koski /sd
 vpj. Eero Akaan-Penttilä /kok
 jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
 Anneli Kiljunen /sd
 Marjaana Koskinen /sd
 Pehr Löfv /r
 Riikka Moilanen-Savolainen /kesk
 Aila Paloniemi /kesk
 Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /kesk
 Paula Risikko /kok
 Arto Seppälä /sd
 Osmo Soininvaara /vihr
 Tapani Tölli /kesk
 Raija Vahasalo /kok
 Erkki Virtanen /vas
 Tuula Väättä /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.